

21 december 2014

Predikan 4 advent 2014

Predikan i Pingstkyrkan Lindesberg

Bibeltext

I sjätte månaden blev ängeln Gabriel sänd av Gud till en jungfru i staden Nasaret i Galileen. Hon var trolovad med en man som hette Josef och var av Davids släkt, och jungfruns namn var Maria. Ängeln kom in och sade till henne: "Gläd dig, du benådade. Herren är med dig." Men hon blev förskräckt vid hans ord och undrade vad denna hälsning kunde betyda. Då sade ängeln till henne: "Frukta inte, Maria. Du har funnit nåd hos Gud. Se, du skall bli havande och föda en son, och du skall ge honom namnet Jesus. Han skall bli stor och kallas den Högstes Son, och Herren Gud skall ge honom hans fader Davids tron. Han skall vara konung över Jakobs hus för evigt, och hans rike skall aldrig få något slut." Maria sade till ängeln: "Hur skall detta kunna ske? Ingen man har rört mig". Ängeln svarade henne: "Den helige Ande skall komma över dig, och den Högstes kraft skall vila över dig. Därför skall också barnet kallas heligt och Guds Son. Och se, din släkting Elisabet skall på sin ålderdom också få en son. Hon som man har sagt är ofruktsam, hon är nu i sjätte månaden. Ty för Gud är ingenting omöjligt." Maria sade: "Se, jag är Herrens tjänarinna. Må det ske med mig som du har sagt." Och ängeln lämnade henne. (Lukasevangeliet 1:26-38 SFB98)

Inledning

Kyrkoåret har idag temat *Herrens moder* och handlar om Maria, hon som födde Jesus. Jag tycker inte om uttrycket *Herrens moder*, för det för tankarna till att Maria skulle vara, som en del säger, *Guds moder* eller *Kristi medåterlösare*, någon som är mer än bara en människa som fick en mycket viktig uppgift. Det är något vi behöver vara vakna över, och hålla oss borta ifrån. Men det är ändå viktigt att allt Guds Ord blir predikat, och därför vill jag dela några tankar idag kring det vi precis har läst, som handlar om Marias kallelse, men framför allt handlar det om vad Gud tänkte göra genom sin Son för att ge frälsning till världen.

Predikan

1. Marias kallelse

- 1.1. Hennes uppgift var att föda Guds Son till världen och ge honom rätt namn: *Se du skall bli havande och föda en son, och du skall ge honom namnet Jesus*. Detta var Marias kallelse: att föda barnet som avlats genom den helige Ande, och sedan ge honom rätt namn.
- 1.2. Detta skulle ske utan att någon man rört henne. Man kan fundera över varför det var viktigt att Jesus inte var en vanlig människa som alla andra, och varför den s k jungfrufödelsen är så viktigt i den kristna tron. Svaret ligger i att Jesu gudomlighet, och

att hans människoblivande förutsatte att *han avstod från allt och antog en tjänares gestalt när han blev som en av oss*. Om Jesus bara var en 100%-ig människa med både jordisk far och jordisk mor, hamnar vi i en villfarelse som kallas doketismen där ingen verklig sammansmältning mellan gudomligt och mänskligt äger rum, och där den himmelske Kristus kom ner över den jordiska Jesus i dopet och lämnade honom kort innan korsfästelsen. Men nu säger Johannes i sitt evangelium: *Ordet var Gud... Ordet blev människa* (Joh 1:1,14). Därför var Jesus både Gud och människa, och det är helt avgörande för vår frälsning: Lite banalt uttryckt, men ett "interface" mellan två saker som egentligen inte kan ha något med varandra att göra, måste bestå av något som kan agera som en kontaktyta mellan dessa två ting: Jesus blir denna kontaktyta i och med att han är både Gud (och därigenom kan ha full kontakt med Gud Fader) och människa (och därigenom kan kommunicera med människan på människans villkor).

2. Det vanliga med Marias kallelse

2.1. Hon blev utvald trots sina svagheter. Trots vad hon fick höra av ängeln Gabriel, vet vi att evangelierna att hon senare tvivlade på Jesus genom att hon (och hennes familj) menade att han var från sina sinnen (Mark 3:21). Vi ska veta det att Gud utväljer och använder oss alltid trots våra svagheter, aldrig på grund av våra förtjänster.

2.2. Hennes *särskilda* uppdrag var begränsat i tid och rum -- trots hur viktigt det var, fick hon dock ett uppdrag som sedan tog slut. Därefter fick hon vara som de andra lärjungarna och tjäna Gud på samma villkor som de, och sista tillfället vi hör om henne är att hon finns med i den bedjande skara i övre salen innan Anden faller (Apg 1:14).

2.3. Gabriel hälsar henne med orden: *Gläd dig, du benådade. Herren är med dig*. Detta har en del velat göra till en särskild hälsning som uttrycker en exklusivitet för Maria, något som man använder för att motivera kultisk vördnad och tillbedjan av henne. Men så kan man inte tolka denna hälsning. Det grekiska ordet för *benådad* är *charitoo* och betyder just *högt benåda, hedra med välsignelse* och används två gånger i Bibeln: Luk 1:28, vilket syftar på Maria, och Ef 1:6: *I sin kärlek har han [Gud] genom Jesus Kristus förutbestämt att vi skulle tas upp som hans barn, enligt sin vilja och sitt beslut, för att den **härliga nåd** som han har skänkt oss i den Ålskade skall prisas*. (Efesierbrevet 1:5-6 SFB98). I det senare fallet syftar det på församlingen. Det vanliga med Marias kallelse är att hon, liksom alla andra som tillhör Guds folk, utväljs av nåd och är högt benådade.

2.4. (Gabriel säger också: *Du har funnit nåd hos Gud*, men det är ett ännu mer allmänt uttryck för Guds nåd emot alla människor som vill tillhöra honom.)

3. Det ovanliga med Marias kallelse

3.1. Det finns egentligen bara en sak med Marias uppgift och kallelse som är ovanligt: *att hon skulle föda Guds Son utan att någon man rört vid henne*. Detta var fullkomligt unik, men det är också det enda som var unikt. Genom att överbetona hennes roll i den fortsatta frälsningshistorien gör vi henne till något hon inte skall vara. Hon är inte en väg till

Kristus för den troende, utan hon utgör genom Guds nåd en del av Kristi väg till världen, och utvaldes för att Jesus skulle kunna bli människa.

4. Syftet med Marias kallelse

4.1. Att Sonen *skall bli stor* -- det finns bara ett syfte med allt Gud gör och det är att Hans Son skall bli upphöjd. När Gud ger oss uppgifter och kallelser är alltid syftet att Sonen, Jesus Kristus, skall bli stor. Det är aldrig meningen att människor skall bli stora och upphöjda. Maria skulle inte bli stor, det skall inte vi heller. Bara Jesus skall bli stor: ordet *stor* i grundtexten är *megas* och det står i singularis.

4.2. Att Sonen skall bli konung -- man kan sammanfatta Jesu uppdrag med sitt människoblivande utifrån Fil 2 så här: *han avstod från allt och antog en tjänares gestalt...för att alla knän skall böjas för Jesu namn i himlen, på jorden och under jorden, och alla tungor bekänna att Jesus Kristus är Herren*. Att Maria kallades att bära Sonen i sin mage, föda honom och ge honom namnet Jesus syftar ytterst till att Jesus skall vara kung över alla människor, och det är likadant när Gud kallar dig och mig!

4.2.1. Över Jakobs hus för evigt

4.2.1.1. Han är judarnas konung

4.2.1.2. Han är kung för evigt

4.2.2. Hans rike skall aldrig få något slut -- utsträckningen av hans rike i tid och rum är obegränsat

5. Hur Marias kallelse skulle uppfyllas -- berättelsen om Marias möte med ängeln Gabriel är egentligen ett väldigt tydligt stöd för treenigheten: Sonen skall avlas i Marias mage genom Anden, och den Högstes kraft, Faderns kraft, skall vila över henne.

5.1. Den helige Ande skall *komma över dig* -- Jesus använder samma uttryck i Apg 1:8 när han talar till lärjungarna efter sin uppståndelse: *När den Helige Ande kommer över er skall ni få kraft att bli mina vittnen*. Denna upplevelse behövde Maria uppleva för att kunna föda fram honom som var Ordet, men som blev människa, och lärjungarna behövde erfara hur Anden kom över dem för att de skulle kunna predika om samma Ord.

5.2. Den Högstes kraft skall vila över dig -- ordagrant står här att den Högstes kraft skall *överskugga* Maria vilket pekar på Guds omedelbara närvaro, liksom när ett moln på himlen kastar sin skugga över något på marken.

5.3. Man måste påpeka en sak angående Marias kallelse som också gäller alla andra människor som Gud kallar: om Guds vilja och plan skall kunna förverkligas i deras liv, måste Gud göra ett under genom sin Ande och sin kraft. Det är enda sättet för oss att kunna hamna i ett sådant tillstånd att Gud kan och vill använda oss. Att Maria blev havande var ett rent underverk, att du och jag blir insatta i olika uppgifter för att tjäna Gud är också ett rent underverk, hur obetydligt det än kan se ut i människors ögon. Hennes fråga är berättigad: *Hur skall detta kunna ske?* Ängelns svar är tydligt: *Den helige Ande skall komma över dig, och den Högstes kraft skall vila över dig*.

6. Marias vilja att acceptera kallelsen

6.1. *Se, jag är Herrens tjänarinna* -- Marias ödmjukhet inför uppgiften är tydlig. Hon använder ett ord om sig själv som betyder *kvinnlig slav*. Det vara bara Sonen som skulle bli stor, Maria var enbart Herrens tjänarinna.

6.2. *Må det ske med mig som du har sagt* -- Maria var också villig att böja sig under det gudomliga budskap som ängeln hade framfört. När du och jag vill tjäna Gud behöver vi den helige Ande, kraften, som Maria också behövde för att fullfölja sitt uppdrag att föda Sonen. Men vi behöver också lyda Guds Ord.